పతనం

బ్రహ్మ రాక్షసిలా ఒక పొలికేక పెట్టి కదిలింది రైలు. పడక చుట్టను సర్ది పెట్టి తాపీగా కూర్చుంటూ మూడ సీటులో కూర్చున్న అమ్మాయి వైపు అప్రయత్నంగా చూశాడు బంగారు నాయుడు. ఒక్క క్షణం అతడు తత్తరపాటుతో చూచి మళ్ళీ ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు. “ఆమె కాదు. కాదు... కాదు” అనుకొన్నాడు. కాని నిమిషం చూచాడామెను. ఆమె కాదనే నమ్మకం కలిగాక కూర్చున్నాడు.

రైలు వేగం హెచ్చుతూ ఉంది. అలా వేగం హెచ్చుతున్న రైలు పట్టాలను తప్పితే ఏమవుతుంది?

ఈ ప్రశ్న ఎందుకు పుట్టిందో బంగారు నాయునికి అర్థం కాలేదు. కానీ ఎందులోనైనా ఒక క్రమం నియమం అంటూ వుండి తీరాలన్నది అతనికి మళ్ళీ ఒక్కసారి జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. తన జీవితం కూడా అంతే. పట్టాలు తప్పిన రైలు బండిలాగే వుంది.

అసలు సూర్యకాంతం తన కెందు కిప్పుడు జ్ఞప్తికి రావాలి? ఆ మూడో సీటులో కూర్చున్న అమ్మాయి అచ్చంగా ఆమెలాగే వుంది. నిదానించి చూచాక ఆమె కాదని తెలిసింది. ఆమె పోలికలతో వున్న వారు కన్పించినప్పుడే కాదు... మరెన్నో సందర్భాల్లో ఆమె స్మృతి పథంలో మెదులుతూనే వుంటుంది.

బంగారు నాయుడు ఎదురుగా కూచుని పత్రిక చదువుతున్న ఆసామి వద్ద నుండి ఒక షీటు అందుకొన్నాడు. ఏవో వార్తలు చప్పగా వున్నాయి. ఆ క్రింద ఎవరో నూతన దంపతుల ఫోటో పడింది. ఆ ఫోటోను చూస్తూ మళ్ళీ ఆలోచనలో పడ్డాడు.

ఒకనాడు తనూ తన సతీమణి కూడా ఇలాగే అందరికీ పరిచయం చేయబడతామని అతనాశించాడు. అవును. తన ఆలోచనలు అలాంటివి. సూర్యకాంతం వంటి వుత్తమ యువతి యొక్క ఆకాంక్షను తిరస్కరించింది

అందుకోసమే...

ఆనాడు.. వీరేశలింగం వర్ధంతి జరిగిననాడు ఆ సభలో తాను ప్రకటించిన ప్రతిజ్ఞ.

అతని ఒళ్ళు జల్లుమన్నది. కనులలో నీరు చిప్పిల్లినది. తనకు తెలియకనే టపటపమంటూ నాలుగు చుక్కలు కూడా రాలిపోయినై.

అతడు తెప్పరిల్లుకొని కన్నీళ్లు తుడుచుకొని, ఆ పత్రికను ఎదుటి పెద్దమనిషి చేతికిచ్చి కిటికీ వైపు దృష్టిని మరలించాడు.

ఎవరో కుర్రాడు దూరాన గేదెపై ఎక్కి కూచుని వెడుతున్నాడు. వాడు అనుకుంటున్నాడు కావాలి ఏనుగుపై వూరేగుతున్నానని.... అవును. అలా సంతృప్తి పడే జీవితాలే ఆనందదాయకాలు. తనలాగా కీర్తి దాహంతో సుడిగుండంలో పడడం అవివేక మనిపించింది. అందరిలాగా తానూ పెళ్ళి చేసికొని వుంటే బావుండును.

దేశంలో ఎందరో వితంతువులు సంఘం యొక్క ఇనుప పాదాల క్రింద పడి నలిగిపోతున్నారు. అడవి మల్లెల వలె రాలిపోతున్నారు. అలాంంటి వారిలో ఒక్కరిని పరిణయమాడి తానూ సంఘానికి సేవ చేస్తానని ఆనాడు ఆ నిండు సభలో, వీరేశలింగం వర్ధంతి మహోత్సవంలో తన్నెరిగిన మిత్రుల మధ్య అతడు బాస చేశాడు.

బంగారు నాయుడు భీష్ముని వంటివాడు కాకున్నా అంత గంభీరం కలవాడని ఒప్పుకోవాలి. ఆ సభలో బంగారునాయుని ప్రతిజ్ఞను విన్న ప్రతివారూ ప్రశంసించారు.

"బంగారు నాయుని వంటి ఆదర్శ యువకులు మన సంఘంలో వెయ్యి మంది కొక్కరున్నా చాలు. దేశం బాగుపడుతుంది" అన్నాడు అధ్యక్షుడు.

అంతేకాదు. ఆ రోజు కృతజ్ఞతాభినందనలు సమర్పించిన శ్రీమతి నళినీరావు అన్న మాటలు మరువరానివి.

"వీరేశలింగం బ్రతికే వున్నాడు. ఆ మహనీయుని తేజస్సును. విప్లవ భావాలను బంగారు నాయుని వంటి యువకుల్లో చూస్తూండటమే ఇందుకు నిదర్శనం" అన్నదామె.

ఆ సభలో తాను ప్రకటించిన అభిప్రాయం సూర్యకాంతానికి తాను చెప్పే వరకూ తెలియదు. సూర్యకాంతం తల్లీదండ్రి బంధువర్గమంతా కూడా బంగారు

నాయునికే ఆమెనిచ్చి వివాహం చేయడానికి నిశ్చయించారు. స్వగ్రామంలో ఆ సత్యం అందరూ ఎరిగిందే. ఆ వివాహానికి బంగారు నాయుడు కూడా అడ్డు చెప్పడని అందరికీ తెలుసు. అతడు సూర్యకాంతాన్ని ఎంతో అభిమానంగా చూచుకొంటాడు. ఆమెనే పెళ్ళి చేసుకొంటానని అతడు బహిరంగంగా చెప్పక పోయినా అంతరంగంలో అనుకొన్నాడు. ఒక్కసారి కాదు వెయ్యిమార్లు అనుకొన్నాడు. ఆమెను పెళ్ళి చేసుకోవాలని.

కాని కళ్యాణం నిశ్చయం చేసే రోజున అన్నాడతను. "నాకిప్పుడే పెళ్ళి వద్దు. మరో అయిదు సంవత్సరాలు చేసుకోను."

ఈ నిర్ణయం విన్న బంధుమిత్రులు పిడుగు పాటులా భ్రమించి హతాశులై పోయారు. కారణాలు చెప్పడు. అమ్మాయిని గురించి ఏ అపోహలూ లేవంటాడు. అయినా వివాహానికి అంగీకరించడు.

చివరికి ఆ మరునాటి సాయంకాలం సూర్యకాంతమే తెగించి అడిగింది. అప్పుడన్నాడు బంగారు నాయుడు.

"నన్ను క్షమించు కాంతం! నేనిప్పుడు చెప్పబోయే విషయం ఎవరికీ చెప్పనంటే చెబుతాను."

కాంతం ఏదో రహస్య ముందని అనుకొన్నది. పైగా అది తనకు సంబంధించే వుంటుందేమోనని కూడా అనుమాన పడింది.

"అలాగే బావా! ఎవ్వరికీ చెప్పను. చచ్చినా చెప్పను. ఇప్పుడు చెప్పు" అన్నది సూర్యకాంతం.

"నేనొక ప్రతిజ్ఞ చేశాను. సంఘంలో చరిత్ర హీనులై పోతున్న వితంతు బాలికల్లో ఒక్కరినైనా వివాహం చేసుకోవాలని నిర్ణయించుకొన్నాను" అన్నాడు తాను.

అర్థ క్షణం కూడా ఆలోచించకుండా సూర్యకాంతం అన్నది. "ఏదో పుణ్యం చేయాలనే ఆశతో పాపాగ్నిని మూట కట్టుకొంటున్నా"రని.

ఆమెతో వాదించ దలచుకోలేదు బంగారు నాయుడు. ఆయనతో పేచీ పడాలని అనుకోలేదు సూర్యకాంతం. ఆమె సహజంగానే చాలా పౌరుషం గలామె. వెడుతూ వెడుతూ ఒకమాట మాత్రం అన్నది.

"ఇది స్త్రీ జనోద్ధరణ కాదు, ఆ పద్ధతే వేరు. మీరేదో కీర్తి శిఖరాన్ని అందుకోవాలని చూస్తున్నారు. నేను మీకడ్డం రాను. నాదారిని నేను చూచుకొంటాను."

ఆ చివరి వాక్యం విన్నపుడు బంగారు నాయుడు వులిక్కి పడ్డాడు. నాదారిని చూచుకొంటానంటే ఏ నుయ్యోగొయ్యో చూచుకొంటాననేగా అర్థం అనుకొన్నాడు. అలాంటి ప్రమాదం ఎదురైతే ఏం చెయ్యాలని కాస్సేపు వణికి పోయాడు. మళ్ళీ తనకు తానే ధైర్యం చెప్పుకొని స్థిమిత పడ్డాడు.

సూర్యకాంతం అన్నట్టు ఆమె దారిని ఆమె స్వయంగానే చూచుకొన్నది. ఆ గ్రామంలోనే నాలుగెకరాలు పొలంతో చక్కగా సేద్యం చేస్తున్న నీలాద్రి నాయుణ్ణి పెళ్ళి చేసుకొన్నది.

చాలా మంచిపని చేసింది అనుకొన్నారు ఊరివారంతా. బంగారు నాయుడు పెళ్ళినాడు మాత్రం తప్పుకొన్నాడు. తన మనస్సు అంత బాగుండకపోవడమే అందుక్కారణం.

పెళ్ళి అయిపోయింది. సూర్యకాంతం, నీలాద్రినాయుడు లక్షణంగానే కాపురం చేస్తున్నారని విన్నపుడు బంగారు నాయుడెంతో ఆశ్చర్యపడ్డాడు. అలాగే మూడు సంవత్సరాలు దొర్లిపోయినాయి.

బంగారు నాయుడు మాత్రం పెళ్ళి చేసుకోలేదు. ఎందరో అడిగారు కానీ కారణం చెప్పలేదు. తన ప్రతిజ్ఞ తనకు తెలుసు. ఆనాడు సభలో విన్న మిత్రులకు తెలుసు. బహుశా ఆ మిత్రులు, అధ్యక్షుడు మరచిపోవచ్చు. తన అంతరాత్మ మరువదు. తానూ మరచిపోలేదు. అంచేత ఆనాటి శపథాన్ని నెరవేర్చడమే తన కర్తవ్యం అనుకొన్నాడు.

బంధు మిత్రుల మధ్య తానొక వితంతువును పెళ్ళి చేసుకోగలడు. కానీ తనకు నచ్చినామె కన్పించలేదతనికి. తన హృదయం సూర్యకాంతం వైపు మొగ్గు చూపినట్లు మరే యువతి వైపునకూ ఆకర్షించబడలేదు. అతడెంతగానో ప్రయత్నించా డామెను మరచిపోవడానికి. వీలు కాలేదు. మరువలేకపోయాడు. ఆమె స్మృతి అతనిలో ఆలోచనా తరంగాలను సృష్టిస్తూనే వుంది. తానెక్కడికి పోయినా ఆమె నీడలాగా తన్ను వెంటాడుతూ వున్నట్లే తోస్తున్నది. ఏమిటీ విచిత్ర మనుకొన్నాడు. కొన్నాళ్ళు పెళ్ళి ప్రయత్నాన్నే మానుకొందామనుకొన్నాడు. అలాగే చేశాడు కూడా.

ఇంతలో వున్నట్టుండి ఒక సంఘటన జరిగిపోయింది. అనుకోని విధంగా అకస్మాత్తుగా నీలాద్రినాయుడు చనిపోయాడని తనకు తెలిసినపుడు తన హృదయం తేలికపడింది. ఏదో అవ్యక్తానందం ప్రసన్నమైంది. అలాంటి వుత్సాహం తనలో

ప్రస్ఫుటించడం మహాపాపమని అతడను కొన్నాడు. ఎంతో ప్రయత్నం మీద దుఃఖపడాలనీ, ఆ వేదన ననుభవించాలనీ అనుకున్నాడు. కానీ అతనిలో ఆవేదనకు బదులు ఆనందం, దుఃఖానికి ప్రతిగా సంతోషం కలుగుతుంటే అతడు అతన్నే సహించుకోలేకపోయాడు. తన్ను తానే నిందించుకొన్నాడు.

నీలాద్రి నాయుడుకి వుత్తర క్రియలు కూడా జరిగి పోయాయి. సూర్యకాంతం సుమంగళి కాదు. ఆమె ఆడుజన్మ హక్కులనే పోగొట్టుకున్నది. కానీ సంపాదించే సత్తావున్నా ఆ డబ్బుతో పూలుకొని జడలో ముడుచుకొనే అవకాశాన్ని కోల్పోయింది.

అనుకొన్నాడు బంగారు నాయుడు. వందసార్లు అనుకొన్నాడు. తన నిర్ణయాన్ని ప్రకటించక ముందు తనలో తానే ఆలోచించుకొన్నాడు. ఒకనాటి సాయం కాలం సూర్యకాంతంతో అన్నాడు.

“నేను చెప్పే విషయం ఎవరికీ చెప్పనంటే చెబుతాను”

ఆమె నవ్వుతూనే అన్నది “నీకాభయం ఎందుకు బావా! ముందు నీవు చెప్పింది ఎవరికేనా చెప్పానా? ఇప్పుడూ అంతే” అని.

అతని ముఖం వికసించింది. సంతోషంతో అన్నాడు “నేను నిన్ను పెళ్ళి చేసుకొంటాను. నా ఆశయం నెరవేరి నట్టుంటుంది. నీ బ్రతుకూ చివురిస్తుంది.”

ఈ మాటలు విన్న సూర్యకాంతం గట్టిగా నవ్వి నిర్లక్ష్యంగా అన్నది. “ఇది నీ ఆశయం కాదు. నీ స్వార్థం. నేను నీ స్వార్థానికి బలి కావాలని అనుకోలేదు. సంఘాన్ని వుద్ధరించడం నీలాంటి పిరికిపందలకు చేతకాదు. నీవంటి అసమర్థుల మీద స్త్రీలోకం ఆధారపడిందను కొన్నావా బావా! విను..... నీలాద్రి నాయుడు సేద్యం చేసే పల్లెటూరి బడుద్ధాయి అనుకోకేం. నీలాంటి వాజెమ్మలు వెయ్యి మందయినా ఆయన కాలి గోరికి సరిపోలేరు. ఇంకో జన్మలో కూడా నేనాడు పుట్టకే పుడితే నా మెడలో పుస్తెకట్టేది ఆయనే అనుకో..... అంటూ వెళ్ళిపోయింది.

బంగారు నాయుడు నిశ్చేష్టుడై నిలబడిపోయాడు.

* * *

అవును, ఆ రోజు తాను తెప్పరిల్లుకోడానికే పావుగంట పట్టింది.

ఆలోచిస్తున్న బంగారు నాయుడు కిటికీ నుండి లోపలి వైపు తిరిగి చూశాడు.

అందరూ దిగడానికి సన్నద్ధ మవుతున్నారు. తానూ వారి వెంబడి దిగాడు. అందరూ స్వర్ణముఖికేసి నడిచారు. స్నానాలు చేస్తున్నారు.

తన సమీపంలో ఒక జంట కొంగులు ముడివేసుకొని మునుగుతున్నారు.

ఓ వైపు నీటిలోకి దిగాడు..... స్పెషల్లో ప్రయాణం చేస్తున్న బంగారు నాయుడు.

కానీ అక్కడా తన స్మృతి పథంలో సూర్యకాంతం నృత్యం చేస్తూనే వుంది. ఎలా తప్పుకోవడం ఆ స్మృతి పథం నుండి? అందుకే పూర్ణయాత్రా స్పెషల్లో యాత్ర చేస్తున్నాడు పాపం!

యాత్ర చేస్తున్న కొద్దీ ఆమెను గురించిన ఆలోచనలు అధిక మవుతున్నాయి. అవి తరిగే మార్గమే కన్పించడం లేదు. బంగారు నాయుడికి రాను రాను మనస్సు చెడిపోతూ వుంది. చివరికి ఏమవుతానో అని తన్ను గురించి తానే భయపడుతుంటాడు పాపం! బంగారు నాయుడు.